

NỀN TẢNG VÀ CHÍNH SÁCH KINH TẾ VĨ MÔ CHO TĂNG TRƯỞNG CAO Ở VIỆT NAM

Macroeconomic foundations and policies for high growth in Vietnam

PHẠM THẾ ANH

Để đạt được mục tiêu tham vọng trở thành nước thu nhập cao vào năm 2045, Việt Nam đang có xu hướng chuyển từ mô hình tăng trưởng dựa vào xuất khẩu sang mô hình tăng trưởng lấy đầu tư công làm động lực chính. Bài viết này phân tích và thảo luận những giới hạn về tài khóa và tiền tệ mà Việt Nam đang phải đối mặt khi theo đuổi mục tiêu tăng trưởng cao trong bối cảnh mới của thương mại quốc tế. Qua đó, bài viết đề xuất một số giải pháp chính sách nhằm thúc đẩy tăng trưởng cao dựa trên nền tảng ổn định kinh tế vĩ mô dài hạn.

Từ khóa: tăng trưởng, đầu tư công, giới hạn tài khóa và tiền tệ, ổn định kinh tế vĩ mô.

To achieve its ambitious goal of becoming a high-income country by 2045, Vietnam is shifting its growth model from export-driven to one primarily fueled by public investment. This article analyzes and discusses the fiscal and monetary constraints Vietnam faces in pursuing high growth within the evolving landscape of international trade. Accordingly, it proposes policy solutions aimed at fostering robust growth grounded in long-term macroeconomic stability.

Keywords: growth, public investment, fiscal and monetary constraints, macroeconomic stability.

1. Đặt vấn đề

Kể từ khi bắt đầu công cuộc cải cách từ cuối thập niên 1980, Việt Nam đã có những bước tiến kinh tế ngoạn mục. Từ một quốc gia kém phát triển với GDP bình quân đầu người chỉ 80 đôla Mỹ năm 1990, Việt Nam đã trở thành nước thu nhập trung bình thấp với 4.700 đôla Mỹ vào năm 2024. Tốc độ tăng trưởng GDP trung bình đạt 6,73%/năm trong giai đoạn 1990 - 2024 (ADB, 2025). Tuy nhiên, đà tăng trưởng này đang chững lại, thể hiện qua tốc độ tăng GDP giảm dần qua các giai đoạn. Nguyên nhân chính là mô hình tăng trưởng hiện tại gặp phải những thách thức từ căng thẳng thương mại toàn cầu và xu hướng bảo hộ mậu dịch, gây khó khăn cho việc thu hút đầu tư nước

ngoài vào lĩnh vực chế biến, chế tạo hướng ra xuất khẩu.

Bên cạnh đó, các chính sách quản lý tổng cầu thiên về ưu tiên tăng trưởng ngắn hạn đã dẫn đến những giai đoạn lạm phát cao, nội tệ mất giá, thâm hụt ngân sách và nợ công tăng, gây bất ổn kinh tế vĩ mô (điển hình như giai đoạn 2007 - 2008 hay 2010 - 2011). Dù các chỉ số kinh tế vĩ mô gần đây đã cải thiện, nhưng rủi ro vẫn tiềm ẩn. Tăng trưởng cung tiền cao kéo dài tạo áp lực lạm phát và bong bóng giá tài sản, dẫn đến lãi suất cao ngay cả khi kinh tế suy giảm. Thâm hụt tài khóa dai dẳng và gánh nặng trả nợ cũng hạn chế nguồn lực

Phạm Thế Anh, PGS.TS., Đại học Kinh tế quốc dân.